

Uchwała Nr VIII / 66 / 2015

Rady Miejskiej w Opocznie

z dnia 29 kwietnia 2015 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Opoczno na lata 2015-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 594, zmiany : Dz.U. z 2013 r. poz. 645, poz.1318; Dz.U. z 2014 r. poz. 379, poz. 1072) w związku z art. 6 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180 poz. 1493) Rada Miejska ustala co następuje :

§ 1 . Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Opoczno na lata 2015-2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

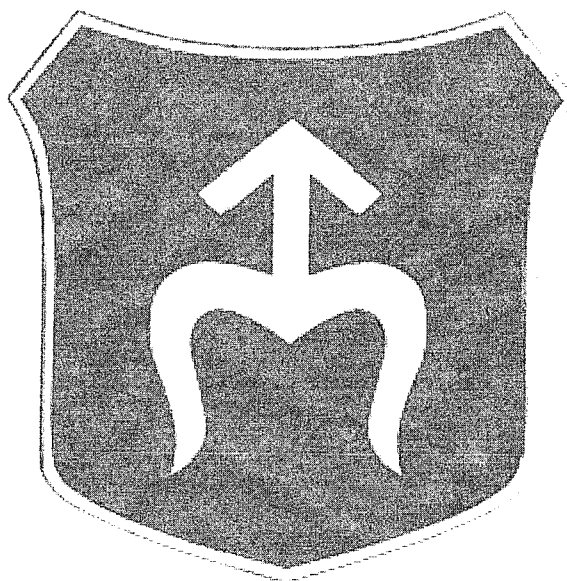
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Opoczna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Opocznie
Grzegorz Wołakiewicz

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY OPOCZNO
NA LATA 2015-2020**

Opoczno 2015

I. WSTĘP

Przemocą w rodzinie określane jest każde zachowanie wobec osoby bliskiej, której celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę siły działanie, przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolność, powodujące cierpienie i szkody. Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2005r. Nr 180, 180, poz. 1493 ze zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej przez przemoc psychiczną, seksualną, zaniedbanie, po przemoc ekonomiczną. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Tabela 1 Formy przemocy

Rodzaj przemocy	Charakter – przykłady
Fizyczna	różne formy użycia siły: bicie (w tym przedmiotami), popychanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie i duszenie, szarpanie, wykręcanie rąk, przypalanie itp.
Psychiczna	zastraszanie, szydzenie, przekleństwa, wyśmiewanie poglądów, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, izolacja społeczna poprzez kontrolowanie i zabranianie kontaktów z innymi osobami, wymuszanie posłuszeństwa, wyzywanie, poniżanie i upokarzanie, grożenie, wywoływanie poczucia winy, itp.
Seksualna	wymuszanie zachowań o charakterze seksualnym, poniżające obmacywanie, obłapywanie, wymuszanie pożycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości itp.
ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych, niedostarczanie środków finansowych na utrzymanie, uniemożliwienie podjęcia pracy itp.
zaniedbanie	Narażanie na utratę życia lub zdrowia, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności bądź wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb itp.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego [Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm].

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

- „§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.
- §2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.
- §3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Opoczno ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2015–2020. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

II. Rozmiar zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Opoczno- charakterystyka problemu w Gminie Opoczno na podstawie analizy danych zespołu interdyscyplinarnego

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w 2011 roku Burmistrz Opoczna powołał Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji działających na rzecz rodziny z terenu gminy Opoczno m.in. przedstawiciele szkół podstawowych, gimnazjów, policji, Sądu Rejonowego w Opocznie, służby zdrowia, ośrodka pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, straży miejskiej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizacji pozarządowych.

Ww. ustawa nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia. Procedura wszczynana jest w sytuacji, gdy dany podmiot w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych powziął podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Po przeanalizowaniu „Niebieskich Kart” można stwierdzić, że najczęściej dochodzi do przemocy w małżeństwach. Analizując wszystkie przypadki można stwierdzić, że osobami pokrzywdzonymi są najczęściej kobiety, natomiast sprawcą przemocy domowej jest mężczyzna- mąż lub syn. Dzieci wychowywane w rodzinie w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego nie mają zapewnionej podstawowej potrzeby psychologicznej jaką jest potrzeba bezpieczeństwa. Przejawiają wiele negatywnych uczuć tj: lęk , wstyd, poczucie winy. To często sprawia, że występują u nich zaburzenia emocjonalne, zaburzenia zachowania. Problem przemocy w rodzinie występuje w rodzinach w których pojawiają się również inne problemy tj: uzależnienie od alkoholu, problemy finansowe, problemy rodzinne np. ;małżeńskie, choroba, a także przemoc zdarza się w tzw. „dobrych domach”.

Z analizy „Niebieskich Kart” wynika iż większość przypadków gdzie stwierdzono zjawisko przemocy istnieje problem nadużywania oraz uzależnienia od alkoholu sprawców przemocy. Można również zauważyć, że dominującą formą przemocy występującą w większości rodzin jest przemoc psychiczna, która towarzyszy każdemu rodzajowi przemocy.

Do najczęstszych przejawów przemocy w rodzinie należą awantury domowe, w tym awantury pod wpływem alkoholu, poniżanie, wyzwiska, krytykowanie, niepokojenie, groźby a także pobicia, uderzanie, popychanie, kopanie.

Mimo, iż od czasu powstania zespołu interdyscyplinarnego działania podejmowane na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie miały charakter współpracy interdyscyplinarnej przemoc w rodzinie jest dużym problemem naszej gminy. Aby skutecznie zapobiegać przemocy w rodzinie i zwalczać jej negatywne skutki należy zwiększyć skuteczność dotychczasowych działań, co będzie stanowić główny cel programu.

Tabela2 Liczba założonych „Niebieskich Kart”

Rok	Ogółem	przez przedstawicieli:				
		Policji	OPS	MKRPA	Placówka oświatowa	Służba zdrowia
2012	117	114	2	-	1	-
2013	130	113	17	-	-	-
2014	114	110	4	-	-	-

Źródło: dane z zespołu interdyscyplinarnego w Opocznie

III. Zadania służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Gmina

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Pomoc społeczna

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach

- i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
 - zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
 - wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często temu towarzyszą mu poważne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie osoby, co do których istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły psychicznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała).

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza policji zgodnie z obowiązującym prawem . Funkcjonariusz policji :

- udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy,
- organizuje niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podejmuje w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadza z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomaganie wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W sytuacji gdy aktem przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu MKRPA podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Przedstawiciel MKRPA jest członkiem zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Zespół interdyscyplinarny i grupy robocze

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

IV. Program

Celem Programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Opoczno,
- 2) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Opoczno,
- 2) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 3) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie,
- 4) podnoszenie świadomości społecznej mieszkańców Gminy Opoczno wobec przemocy w rodzinie,
- 5) edukację społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 6) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,

V. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

VI. Adresatami programu są:

- rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy;
- rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy;
- osoby stosujące przemoc w rodzinie
- przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. Z 2004r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.).

VII. Zasoby Gminy Opoczno w zakresie realizacji Programu:

- 1) Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
- 2) Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:

Lp.	Nazwa placówki	Rodzaj działalności
1.	Urząd Gminy Opoczno,	Prawo lokalne, w tym uchwały Rady Gminy
2.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Umożliwienie przewycięzania trudnych sytuacji życiowych tym,

		którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, koordynacja pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, procedura Niebieskiej Karty
3.	Komenda Powiatowa Policji	Ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra, procedura Niebieskiej Karty
4.	Straż Miejska	Utrzymywania porządku publicznego i bezpieczeństwa ludzi z terenu gminy
5.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miejskim w Opocznie	Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, procedura Niebieskiej Karty
6.	Placówki oświatowe	Zapewnienie uczniom pełnego rozwoju umysłowego, molarnego, emocjonalnego i fizycznego, stwarzanie warunków do rozwijania uzdolnień uczniów, pomocy uczniom mającym trudności w nauce i problemy w zachowaniu, procedura Niebieskiej Karty
7.	Placówki służby zdrowia	Podejmowanie działań w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej, procedura Niebieskiej Karty
8.	Organizacje pozarządowe	Działalność dydaktyczna skierowana zarówno do dzieci jak i dorosłych
9.	Parafie z terenu gminy	Podejmowanie działalności charytatywnej, wsparcie duchowe
10.	Świetlice	Organizowanie czasu wolnego, rekreacji, rozwijania zainteresowań i integracji lokalnych społeczności

VIII. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

IX. Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo,
- bezrobocie

X. Realizacja celów Programu

CELE PROGRAMU

CEL STRATEGICZNY:

zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Opoczno,
zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

CEL 1: Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w Gminie Opoczno

ZADANIA	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI	DZIAŁANIA
Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie	Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki oświatowe inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2015 – 2020	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy; ▪ Organizowanie spotkań poświęconych analizie dostrzeganych problemów; ▪ Sporządzanie sprawozdań
Rozszerzenie i podejmowanie współpracy z podmiotami i organizacjami, które mogą działać na rzecz osób dotkniętych przemocą	Zespół Interdyscyplinarny	2015 – 2020	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spotkania członków Zespołu; ▪ Spotkania przedstawicieli i podmiotów działających na rzecz rodzin w kryzysie

CEL 2: Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy rodzinie

ZADANIA	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI	DZIAŁANIA
Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, MKRPA, PCPR, Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Policja, placówki oświatowe i ochrony zdrowia, kuratorzy, organizacje pozarządowe i inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2015 - 2020	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku; ▪ Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie; ▪ Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym; ▪ Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie; ▪ Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą; ▪ Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie; ▪ Zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”;

- Występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Udział w działaniach edukacyjno – informacyjnych.

CEL 3: Udzielenie skutecznej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą

ZADANIA	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI	DZIAŁANIA
Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie	Ośrodek Pomocy Społecznej	2015 – 2020	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nawiązanie współpracy z instytucjami z terenu województwa łódzkiego zapewniającym schronienie ofiarom przemocy; ▪ udzielanie doraźnego schronienia ofiarom przemocy ▪ udzielanie świadczeń pieniężnych
Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy	Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, placówki oświatowe i ochrony zdrowia, PCPR w Opocznie Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	2014 – 2020	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie pracy socjalnej; ▪ udzielanie wsparcia emocjonalnego; ▪ zapewnienie wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i prawnego ; ▪ edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw; ▪ udzielanie wsparcia dzieciom i młodzieży z rodzin narażonych na przemoc domową z uwagi na alkoholizm członka rodziny; ▪ diagnoza, terapia indywidualna i rodzinna
Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2015 – 2020	<ul style="list-style-type: none"> ▪ motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym; ▪ organizowanie grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych i ofiar dotkniętych przemocą; ▪ kierowanie sprawców przemocy nadużywających alkoholu do MKRPA;

CEL 4: Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców Gminy Opoczno na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy

ZADANIA	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI	DZIAŁANIA
Prowadzenie działań informacyjnych w środowisku społeczności lokalnej z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Powiatowa Policji, placówki oświatowe, świetlice i inne	2015 – 2020	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utworzenie gabloty informacyjnej w OPS Opoczno; systematyczne aktualizowanie umieszczanych tam informacji; ▪ rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy, w tym adresy placówek udzielających pomocy; ▪ prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki;

jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży;
- współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

CEL 5: Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie

ZADANIA	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI	DZIAŁANIA
Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki oświatowe, kuratorzy i inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2015 – 2020	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty; ▪ organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu

XI. Monitorowanie i ocena realizacji programu

Istotnym elementem towarzyszącym tworzeniu Programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Ocena poszczególnych działań realizowanych w ramach celów operacyjnych będzie dokonywana corocznie, co pozwoli na bieżące śledzenie stopnia ich wykonania oraz wprowadzenie ewentualnych korekt i zmian. Roczne sprawozdanie z realizacji Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony osób doznających przemocy w rodzinie przekładany będzie Burmistrzowi do końca I kwartału następnego roku

Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

CELE PROGRAMU

zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Opoczno,
zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

CEL 1: Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w Gminie Opoczno

ZADANIA	WSKAŹNIKI
Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba sporządzonych statystyk określających wielkość zjawiska przemocy; ▪ liczba zorganizowanych spotkań poświęconych analizie dostrzeganych problemów; ▪ liczba sporządzonych sprawozdań;

Rozszerzenie i podejmowanie współpracy z podmiotami i organizacjami, które mogą działać na rzecz osób dotkniętych przemocą

- liczba spotkań członków Zespołu;
- liczba spotkań przedstawicieli i podmiotów działających na rzecz rodzin w kryzysie;

CEL 2: Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy rodzinie

ZADANIA

Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

WSKAŹNIKI

- liczba osób/rodzin objętych pomocą;
- liczba założonych Niebieskich Kart;
- liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego
- liczba spotkań grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego
- liczba zawiadomień do prokuratury;

CEL 3: Udzielenie skutecznej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą

ZADANIA

Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie

- liczba porad udzielonych ofiarom przemocy;
- liczba rodzin objętych pracą socjalną;
- liczba osób/rodzin, którym zapewniono schronienie

Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy

- liczba rodzin objętych pracą socjalną;
- liczba osób/rodzin objętych wsparciem psychologicznym, pedagogicznym i prawnym;
- liczba osób edukowanych w zakresie przysługujących im praw;
- liczba dzieci i młodzieży z rodzin narażonych na przemoc domową z uwagi na alkoholizm członka rodziny, którym udzielono wsparcia ;

Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej

- liczba sprawców przemocy objętych działaniami pomocowymi m.in. udział w programie korekcyjno – edukacyjnych;
- liczba ofiar i sprawców skierowanych do odpowiednich specjalistów
- liczba wniosków do MKRPA;

CEL 4: Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców Gminy Opoczno na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy

ZADANIA

Prowadzenie działań informacyjnych w środowisku społeczności lokalnej z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

WSKAŹNIKI

- liczba utworzonych gablot informacyjnych;
- liczba artykułów i materiałów informacyjnych na stronach internetowych, tablicach ogłoszeń;
- liczba działań profilaktycznych w placówkach oświatowych;
- liczba zorganizowanych zajęć dla dzieci i młodzieży;
- udział w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

CEL 5: Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie

ZADANIA

Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie

WSKAŹNIKI

- liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- liczba zorganizowanych spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu;

Ocena Programu po jego zakończeniu pozwoli określić wszystkie uzyskane efekty oraz wskazać czynniki pozytywne lub negatywnie wpływające na jego realizację.

Monitorowanie Programu oraz ocena jego realizacji spoczywa na Ośrodku Pomocy Społecznej w Opocznie oraz podmiotów zaangażowanych w jego realizację.